

UZASADNIENIE

wyroku z dnia 23 pa ździernika 2017 roku

Powodowie (...) U. Przedsiębiorstwo (...) z siedzibą B. na terytorium Białorusi, A. S. oraz A. V. wnieśli o zasądzenie od (...) spółki z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w W. odpowiednio: powód U. Przedsiębiorstwo (...) z siedzibą B. na terytorium Białorusi na jego rzecz kwoty 12 956 zł, tytułem zwrotu pełnego kosztu biletów po cenie za jaką zostały zakupione zgodnie z art. 8 ust. 1 lit. a Rozporządzenia (WE) nr 261/2004 Parlamentu Europejskiego z dnia 11 lutego 2004 r. ustanawiającego wspólne zasady odszkodowania i pomocy dla pasażerów w przypadku odmowy przyjęcia na pokład albo odwołania lub dużego opóźnienia lotów, uchylającego rozporządzenie EWG nr 295/91 wraz z pokryciem kosztów opłaconej i nieudanej wycieczki obejmującej oprócz przelotu zakwaterowanie, wyżywienie i inne usługi zgodnie z ofertą w wysokości 12 568 zł, powód A. S. na jego rzecz kwoty 12 053 zł tytułem wypłaty odszkodowania za odmowę przyjęcia powoda oraz członków jego rodziny na pokład samolotu, wbrew ich woli w wysokości określonej w art. 7 ust. 1 lit. b Rozporządzenia tj. w wysokości 1 600 euro odpowiadającej kwocie 7 053 zł, a także zadośćuczynienia za wyrządzenie szkody niemajątkowej w postaci zmarnowanego urlopu w wysokości 5 000 zł wraz z ustawowymi odsetkami licznymi od dnia 21 sierpnia 2015 r. do dnia zapłaty oraz A. V. na jego rzecz kwoty 12 053 zł tytułem wypłaty odszkodowania za odmowę przyjęcia powoda oraz członków jego rodziny na pokład samolotu wbrew ich woli w wysokości określonej w art. 7 ust. 1 lit. b Rozporządzenia tj. w wysokości 1 600 euro odpowiadającej kwocie 7 053 zł, a także zadośćuczynienia za wyrządzenie szkody niemajątkowej w postaci zmarnowanego urlopu w wysokości 5 000 zł wraz z ustawowymi odsetkami licznymi od dnia 21 sierpnia 2015 r. do dnia zapłaty. Ponadto powodowie wnieśli o zasądzenie od pozwanego kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

W uzasadnieniu pozwu powodowie wskazali, że w dniu 21 sierpnia 2015 r. obywatele Republiki Białorusi: A. S. wraz z rodziną V. K., H. S., M. K. oraz A. V. wraz z rodziną K. V., P. V., A. V. zgłosili się do odprawy na rejs K. – H. nr (...)08 (...), na lotnisko w K. w określonej godzinie. Pasażerowie posiadali ważne przez co najmniej 6 miesięcy biometryczne paszporty, wizy uprawniające do wyjazdu na terytorium państw strefy S. oraz potwierdzenia zakupu wycieczek do Egiptu zorganizowanych przez polskie biuro (...) sp. z o. o. w imieniu, którego powód Bambus (...) zawarł jako agent umowy o świadczenie usług turystycznych. Powodowie podali, że wycieczka obejmowała przelot, zakwaterowanie, wyżywienie oraz inne usługi zgodnie z ofertą. Pasażerom odmówiono przyjęcia na pokład z powodu braku posiadania wiz do Egiptu. Zgodnie z informacją uzyskaną drogą telefoniczną w Wydziale Konsularnym Ambasady Arabskiej Republiki Egiptu w W. z dnia 19 października 2015 r. oraz informacją uzyskaną drogą mailową z dnia 27 sierpnia 2015 r., obywatele Białorusi mogą ubiegać się o wizę turystyczną na granicy, czyli na lotnisku w Egipcie. Powodowie podnieśli, że posiadali wszystkie niezbędne dokumenty uprawniające do ubiegania się o wizę turystyczną na granicy Arabskiej Republiki Egiptu po przylocie. Wobec tego odmowa przyjęcia pasażerów na pokład samolotu naraziła ich na koszty, które w całości zostały pokryte przez powoda Bambus (...). Nadto powód Bambus (...) pokrył koszty związane z zakwaterowaniem powodów wraz z rodzinami w hotelu z powodu wystąpienia konieczności pobytu pasażerów przez jedną noc w W.. Dodatkowo powodowie podnieśli, że żądają zadośćuczynienia za naruszenie ich dóbr osobistych w postaci zdrowia psychicznego, godności, prawa do spokoju, a także naruszenia ich prawa do udanego urlopu. Powodowie wskazali, że wystąpili do pozwanego o zwrot poniesionych kosztów. Pozwany nie uwzględnił reklamacji powodów. W dniu 28 października 2015 r. powód Bambus (...) wezwał pozwanego do zwrotu poniesionych kosztów i wypłaty odszkodowania za odmowę przyjęcia pasażerów na pokład samolotu. Pozwany w odpowiedzi podtrzymał swoje dotychczasowe stanowisko (pozew k. 3-7).

Pozwany (...) spółka z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w W. w odpowiedzi na pozew wniósł o oddalenie powództw w całości oraz zasądzenie od powodów kosztów postępowania sądowego, w tym kosztów postępowania sądowego, według norm przepisanych. W uzasadnieniu swego stanowiska pozwany podniósł, iż jest agentem handlingowym zajmującym się m.in. obsługą pasażerów w tym ich odprawą dla linii lotniczych. Jedną z linii lotniczych obsługiwanych przez pozwanego w przedmiotowym okresie była (...) sp. z o. o. Pozwany podał, że w swojej działalności L. Lotnicza posługuje się Ogólnymi Warunkami Przewozu pasażerów i Bagażu S. (...) z 2010 r. Zgodnie, z którym linia

lotnicza jest uprawniona do odmówienia przewozu, jeśli pasażerowie nie posiadają oraz/lub nie okazują na żądanie m.in. wizy. Pozwany podniósł, iż w czasie odprawy okazało się, że w paszporcie żadnego z pasażerów nie figurowała wiza wjazdowa do Arabskiej Republiki Egiptu. Wobec tego pracownik strony pozwanej podjął czynności niezbędne do ustalenia, czy pasażerowie są uprawnieni do wjazdu do Egiptu, a w szczególności czy mogą uzyskać wizę wjazdową już na lotnisku w Egipcie. Na skutek podjętych czynności nie uzyskał potwierdzenia, że obywatele Republiki Białorusi mogą uzyskać wizę uprawniającą do wjazdu na terytorium Egiptu już po wjeździe do Egiptu. Dlatego strona pozwana nie pozwoliła pasażerom na wejście na pokład samolotu. Nadto pozwany podniósł zarzut braku zdolności sądowej oraz legitymacji czynnej powoda Przedsiębiorstwo (...) z siedzibą B. na terytorium Białorusi, zarzut braku legitymacji biernej pozwanego, zarzut braku umocowania powoda A. S. do działania w imieniu V. K., H. S. oraz M. K., zarzut braku umocowania powoda A. V. do działania w imieniu K. V., P. V. oraz A. V., a także zarzut braku wykazania wysokości szkody (odpowiedź na pozew k. 63-73).

W toku procesu powodowie wnieśli o wezwanie do udziału w sprawie w charakterze pozwanego w trybie art. 194 k.p.c. (...) spółki z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w W., a także zmodyfikowali żądania pozwów wnosząc o to by: pozwani zapłacili solidarnie na rzecz powoda U. Przedsiębiorstwo (...) z siedzibą B. na terytorium Białorusi kwotę 12 956 zł, tytułem odszkodowania za wyrządzoną szkodę majątkową w postaci pokrycia przez powoda kosztów opłaconej i nieudanej wycieczki pasażerów, obejmującej oprócz przelotu, zakwaterowanie i wyżywienie oraz inne usługi w wysokości 12 568 zł oraz zwrotu kosztów zakwaterowania w hotelu z powodu wystąpienia konieczności pobytu pasażerów przez jedną noc w W. w wysokości 98,04 USD tj. kwotę 388 zł wraz z ustawowymi odsetkami od dnia 21 sierpnia 2015r. do dnia zapłaty; na rzecz powoda A. S. pozwany (...) spółka z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w W. zapłaciła kwotę 7 053 zł tytułem wypłaty odszkodowania za odmowę przyjęcia powoda oraz członków jego rodziny na pokład samolotu wbrew ich woli w wysokości określonej w art. 7 ust. 1 lit. b Rozporządzenia WE nr 261/2004 tj. w wysokości 1 600 euro wraz z ustawowymi odsetkami liczonymi od dnia 21 sierpnia 2015 r. do dnia zapłaty; na rzecz powoda A. V. pozwany (...) spółka z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w W. zapłacił kwotę 7 053 zł tytułem wypłaty odszkodowania za odmowę przyjęcia powoda oraz członków jego rodziny na pokład samolotu wbrew ich woli w wysokości określonej w art. 7 ust. 1 lit. b Rozporządzenia WE nr 261/2004 tj. w wysokości 1 600 euro wraz z ustawowymi odsetkami liczonymi od dnia 21 sierpnia 2015 r. do dnia zapłaty, a także by pozwany (...) spółka z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w W. zapłacił na rzecz powoda A. S. kwotę 5 000 zł tytułem zadośćuczynienia za wyrządzenie szkody niemajątkowej w postaci zmarnowanego urlopu, dokonanej poprzez nieprawidłowe działanie pracowników pozwanego wraz z ustawowymi odsetkami liczonymi od dnia 21 sierpnia 2015 r. do dnia zapłaty oraz aby pozwany (...) spółka z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w W. zapłacił na rzecz powoda A. V. kwotę 5 000 zł tytułem zadośćuczynienia za wyrządzenie szkody niemajątkowej w postaci zmarnowanego urlopu, dokonanej poprzez nieprawidłowe działanie pracowników pozwanego wraz z ustawowymi odsetkami liczonymi od dnia 21 sierpnia 2015 r. do dnia zapłaty. W pozostałym zakresie powodowie podtrzymali swoje dotychczasowe stanowiska (pismo procesowe pełnomocnika powodów k. 149-153).

Na rozprawie w dniu 16 maja 2016 r. Sąd wezwał do udziału w charakterze pozwanego (...) spółkę z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w W. (protokół rozprawy utrwalony na płycie Cd k. 162-164).

Pozwany (...) spółka z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w W. wniósł o oddalenie powództwa w całości oraz zasądzenie od powodów kosztów postępowania sądowego, w tym kosztów postępowania sądowego, według norm przepisanych. Pozwany w uzasadnieniu swego stanowiska podniósł brak legitymacji czynnej powoda Bambus (...) do dochodzenia odszkodowania za wyrządzoną szkodę majątkową w postaci pokrycia przez powoda kosztów nieudanej wycieczki pasażerów. Podał, że roszczenie to jest skonstruowane jako roszczenie mające swe pierwotne źródło w rzekomym nienależytym wykonaniu umowy i obejmuje żądanie zwrotu jej kosztów. Tymczasem powód nie był związany jakąkolwiek umową z pozwanymi. Dlatego przedmiotowa szkoda nie mogła wystąpić w majątku powoda, a jedynie mogła hipotetycznie wystąpić w majątku poszczególnych pasażerów, którzy zawarli z (...) umowę o imprezę turystyczną, zapłacili jej cenę, a następnie z niej nie skorzystali. Nadto podniósł, że powód nie wykazał by w jakikolwiek sposób nabył tę wierzytelność od pasażerów. Przy czym nie został nawet przedstawiony żaden dowód, że powód faktycznie zwrócił pasażerom koszty imprezy turystycznej. Z ostrożności procesowej pozwany podniósł, że

brak jest jakichkolwiek podstaw prawnych do przyjęcia, że pozwani są dłużnikami solidarnymi. Wobec tego nie jest możliwe zasądzenie jakichkolwiek kwot na rzecz powoda solidarnie od pozwanych. Dodatkowo pozwany wskazał, że brak jest jakichkolwiek podstaw do zwrotu kosztów imprezy turystycznej, ponieważ decyzja o wpuszczeniu pasażerów na pokład samolotu była całkowicie prawidłowa. Odnosząc się do żądania powodów A. S. oraz A. S. dotyczącego zasądzenia na ich rzecz kwot po 7 053 zł pozwany podał, że uprawnienie to służy odrębnie każdemu pasażerowi niezależnie od tego, czy była to osoba płacąca za bilet. Pomimo tego, że pozostali pasażerowie są członkami rodzin powodów i udzielili powodom pełnomocnictw do występowania w ich imieniu w sprawie przeciwko pozwanym, nie ulega wątpliwości, że powództwo nie zostało wytoczone w imieniu tych osób, co istotne występujący w sprawie powodowie nie wykazali także by mogli dochodzić roszczeń o odszkodowanie przysługujące pierwotnie pozostałym pasażerom w imieniu własnym lub na własną rzecz. Zatem w części przenoszącej równowartość kwoty 400 euro dla każdego z powodów powództwo winno zostać oddalone wobec braku legitymacji czynnej powodów. Nadto pozwany podał, że roszczenie powodów skierowane w stosunku do (...) spółki z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w W. tytułem zadośćuczynienia za zmarnowany urlop może być skierowane jedynie do organizatora wycieczki – biura podróży. Natomiast żadna z pozwanych spółek nie jest tego typu podmiotem. Ewentualne roszczenia w tym zakresie mogłyby zostać kierowane wyłącznie do (...) sp. z o. o. Nadto pozwany wskazał, że nie ma żadnych podstaw do dochodzenia przez powodów odsetek od dnia wskazanego w pozwie (odpowieź na pozew k. 303-306).

Sąd Rejonowy ustalił następujący stan faktyczny:

W dniu 14 sierpnia 2015 r. pomiędzy Prywatnym U. Przedsiębiorstwem (...) z siedzibą B. na terytorium Białorusi a A. S. oraz A. V. zawarte zostały umowy o świadczenie usług turystycznych, na podstawie których wykonawca zobowiązał się na zlecenie zleceniodawców wyświadczyć usługi turystyczne zgodnie z programem podróży turystycznej zgodnie z załącznikiem nr 1 do umowy, a zleceniodawcy zobowiązali się je opłacić. Na mocy umowy wykonawca zobowiązał się do pokrycia zleceniodawcy wartości usług turystycznych w przypadkach odmowy zleceniodawcy i turystom lotu, transportu lub zakwaterowania w hotelu (dowody: umowa o świadczenie usług turystycznych k. 332-333, program podróży turystycznej k. 334, dane o osobach, którym są świadczone usługi turystyczne k. 335-336, trasa podróży turystycznej k. 337, umowa o świadczenie usług turystycznych k. 344-345, program podróży turystycznej k. 346, dane o osobach, którym świadczone usługi turystyczne k. 347, porozumienie dodatkowe k. 348, trasa podróży turystycznej k. 349).

A. S. wraz z rodziną V. K., H. S., M. K. oraz A. V. wraz z rodziną K. V., P. V., A. V. zawarli umowy o świadczenie usług turystycznych z (...) sp. z o. o. z siedzibą w W., która obejmowała pobyt w H. (Arabska Republika Egiptu) od dnia 21 sierpnia 2015 r. do dnia 28 sierpnia 2015 r., wraz z zakwaterowaniem w hotelu, z opcją wyżywienia all inclusive oraz przelotem z lotniska w K. do portu lotniczego w H.. Koszt usługi turystycznej wynosił po 6 284 zł. Umowy te zawarte zostały z biurem podróży za pośrednictwem Prywatnego U. Przedsiębiorstwa (...) z siedzibą w B. na Białorusi (dowody: potwierdzenia rezerwacji k. 26-29, umowa agencyjna k. 30-33).

A. S. wraz z rodziną V. K., H. S., M. K. oraz A. V. wraz z rodziną K. V., P. V., A. V. w dniu 21 sierpnia 2015 r. zgłosili się do odprawy pasażerów na rejs K. – H. nr (...)08 (...) na lotnisku w K.. Pasażerowie posiadali ważne przez co najmniej 6 miesięcy biometryczne paszporty oraz wize uprawniające do wyjazdu na terytorium państw strefy S. (dowody: kserokopie paszportu k. 14-25).

A. S. wraz z rodziną V. K., H. S., M. K. oraz A. V. wraz z rodziną K. V., P. V., A. V. nie zostali wpuszczeni na pokład samolotu wykonującego rejs (...) na trasie z K. do H. z powodu braku posiadania wize do Arabskiej Republiki Egiptu. Przewoźnikiem lotniczym wykonującym przedmiotowy rejs był (...) sp. z o. o. z siedzibą w W.. Pracownik obsługujący pasażerów na lotnisku zwrócił się do team leadera - agenta handlingowego z zapytaniem, czy może zaakceptować pasażerów na przedmiotowy rejs. Po sprawdzeniu pasażerów w systemie T. odmówiono im wstępu na pokład. W systemie tym są zamieszczone informacje zarządzane przez przewoźników z (...). Ponadto pracownik pozwanego telefonicznie skontaktował się z Ambasadą Arabskiej Republiki Egiptu. Z powodu późnych godzin nocnych odsłuchano jedynie automatyczny komunikat, ponieważ lot powodów miał być zrealizowany o 4:40, a ambasada pracuje od godziny 5:00. (dowody: zaświadczenie k. 34, zeznania świadka M. T. utrwalone na płycie Cd k. 507-513).

Biuro (...) specjalizuje się w organizowaniu wycieczek do Egiptu, Turcji i Cypru Północnego. Pasażer musi mieć paszport i wizę S. (dowód: zeznania świadka A. K. utrwalone na płycie Cd k. 507-513).

Zgodnie z art. 12 ust. 1 ppkt 1 Ogólnych Warunków Przewozu Pasażerów i Bagażu S. (...), pasażerowie są odpowiedzialni za uzyskanie wszelkich wymaganych dokumentów podróży i wiz oraz za przestrzeganie wszelkich ustaw, aktów prawnych, rozporządzeń, przepisów, zasad, wskazówek i warunków podróży krajów, z których, do których i przez które podróżują. Przewoźnik nie ponosi żadnej odpowiedzialności za skutki, wynikające z tego, że pasażer nie posiada odpowiednich dokumentów bądź wiz, wymaganych na mocy ustaw, umów lub przepisów (art. 12.1.2). W świetle § VII pkt 2 OWU organizator nie odpowiada za konsekwencje wynikłe z naruszenia przez klienta tych przepisów, w szczególności naruszania przepisów zagranicznych. Klient jest także zobowiązany do posiadania dokumentów niezbędnych do przekroczenia granicy z danym państwem docelowym. Klient poniesie koszty rezygnacji również wtedy, gdy nie będzie mógł uczestniczyć w Imprezie ze względu na brak niezbędnych dokumentów, których uzyskanie przez klienta było jego obowiązkiem (OWU k. 315-318).

Obywatele Białorusi mają obowiązek uzyskania wiz wjazdowych wydawanych przez Ambasady i Konsulaty Arabskiej Republiki Egiptu, z wyjątkiem przypadku dotyczącego turystyki (dowód: pismo z Ambasady Arabskiej Republiki Egiptu wraz z tłumaczeniem przysięgłym z języka angielskiego pisma k. 542, k. 558-559).

Wobec nie wpuszczenia pasażerów na pokład A. S. wraz z rodziną V. K., H. S., M. K. oraz A. V. wraz z rodziną K. V., P. V., A. V. spędzili dobę w hotelu (...) od dnia 21 sierpnia 2015 r. do dnia 22 sierpnia 2015 r. Cena dwóch pokoi standardowych bez wyżywienia wyniosła 98,04 USD (dowód: wydruk rachunku k. 37).

W ten sam dzień tj. 21 sierpnia 2015 r. A. S. wraz z rodziną V. K., H. S., M. K. oraz A. V. wraz z rodziną K. V., P. V., A. V. zawarli z (...) sp. z o. o. z siedzibą w W. umowy o świadczenie usług turystycznych obejmujące przelot z lotniska w W. do portu lotniczego w M. A. (Egipt), zakwaterowanie w hotelu, z opcją wyżywienia (...) inclusive za kwoty po 5 541,93 zł. W dniu 22 sierpnia 2015 r. przybyli na lotnisko w miejscowości M. A. w Egipcie gdzie otrzymali wizy na pobyt na terytorium Arabskiej Republiki Egiptu (dowody: umowa nr (...) k. 352, rezerwacje podróży k. 353-357, umowa nr (...) k. 358, rezerwacje podróży k. 359-363, paragony k. 364, tłumaczenia przysięgłe paszportów k. 374-376, k. 386-388, k. 398-400, k. 410-413, k. 423-426, k. 436-438, k. 448-450).

W wiadomości elektronicznej z dnia 27 sierpnia 2015 r. pracownik Ambasady Arabskiej Republiki Egiptu poinformował W. M. reprezentującego (...) U. Przedsiębiorstwo (...), że obywatele Białorusi mogą ubiegać się wizę turystyczną na granicy, czyli na lotnisku w Egipcie, aby uzyskać wizę na lotnisku potrzebne są paszport ważny co najmniej 6 miesięcy w momencie wyjazdu z Egiptu oraz dowód zakupu wycieczki zorganizowanej u polskiego touroperatora (dowód: wydruki wiadomości elektronicznych k. 35-36).

Pismem z dnia 28 października 2015 r. U. Przedsiębiorstwo (...) z siedzibą B. na terytorium Białorusi działając przez pełnomocnika wezwało pozwanego (...) sp. z o. o. z siedzibą w W. do zwrotu pełnego kosztu biletów po cenie za jaką zostały kupione wraz z pokryciem kosztów opłaconej i nieudanej wycieczki obejmującej oprócz przelotu zakwaterowanie, wyżywienie i inne usługi zgodnie z ofertą na łączną kwotę 12 568 zł oraz wypłaty odszkodowania za odmowę przyjęcia pasażerów na pokład samolotu wbrew ich woli w wysokości określonej w art. 7 Rozporządzenia i zwrotu kosztów zakwaterowania w hotelu z powodu wystąpienia konieczności pobytu pasażerów przez jedną noc w W. w wysokości 98,04 USD na wskazany w piśmie rachunek bankowy, w terminie 7 dni od dnia otrzymania pisma (dowody: wezwanie do zapłaty k. 47-48, potwierdzenia nadania k. 49).

Pozwany (...) sp. z o. o. z siedzibą w W. w piśmie z dnia 20 listopada 2015 r., podtrzymał stanowisko, które wyraził w piśmie z dnia 24 września 2015 r. tj., że spółka nie ponosi odpowiedzialności za braki w dokumentacji osób udających się w podróż samolotem (dowód: pismo k. 43-44, pismo pozwanego k. 50).

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie wyżej wskazanych dowodów z dokumentów, których autentyczność i zgodność z rzeczywistym stanem rzeczy nie budziła wątpliwości oraz na podstawie twierdzeń przyznanych wprost i niezaprzeczonych przez strony, na podstawie art. 229 k.p.c. i 230 k.p.c.

Sąd nie obdarzył walorem wiarygodności oświadczeń powodów (k. 350-351), w przedmiocie pokrycia kosztów opłaconej i nieudanej wycieczki do Egiptu w dniu 21 sierpnia 2016 r. do 28 sierpnia 2016 r. w kwocie po 6 284 zł oraz kosztów zakwaterowania w hotelu, przez U. Przedsiębiorstwo (...) z siedzibą w B. na terytorium Białorusi, z przyczyn wskazanych w dalszej części rozważań prawnych.

Sąd dał wiarę zeznaniom świadków M. T. i A. K., ponieważ były one szczere, logiczne oraz wzajemnie się uzupełniały i korelowały z pozostałym zgromadzonym w sprawie materiałem dowodowym.

Sąd oddalił wniosek o dopuszczenie dowodu z przesłuchania stron, ponieważ na rozprawie w dniu 24 listopada 2016 r. Sąd zobowiązał pełnomocnika powodów do sprecyzowania tezy dowodowej wniosku o dopuszczenie dowodu z przesłuchania stron w zakresie umożliwiającym wydanie postanowienia dowodowego spełniającego wymagania określone w art. 236 k.p.c., w terminie 7 dni pod rygorem oddalenia tego wniosku dowodowego. Zobowiązanie to pomimo upływu terminu nie zostało wykonane, co uniemożliwiło przeprowadzenie tego dowodu. Pomimo tego zarządzeniem z dnia 6 czerwca 2017 r. (k. 570) Sąd ponownie wezwał pełnomocnika powodów jak powyżej, jednak także tym razem nie została wskazana teza dowodowa. Sąd oddalił wniosek gdyż nie zostało wskazane jakie okoliczności miałyby być wykazane tym dowodem.

Sąd Rejonowy zważył co następuje:

Podstawę prawną dochodzonych przez powodów A. S. i A. V. żądań stanowiły przepisy Rozporządzenia (WE) nr 261/2004 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 11 lutego 2004 roku ustanawiające wspólne zasady odszkodowania i pomocy dla pasażerów w przypadku odmowy przyjęcia na pokład albo odwołania lub dużego opóźnienia lotów, uchylające rozporządzenie (EWG) nr 295/91 (Dz.U.UE L z dnia 17 lutego 2004 r.).

Zgodnie z art. 5 ust. 1 powołanego rozporządzenia w przypadku odwołania lotu, pasażerowie, których to odwołanie dotyczy:

1. otrzymują pomoc od obsługującego przewoźnika lotniczego, zgodnie z art. 8;
 2. otrzymują pomoc od obsługującego przewoźnika lotniczego, zgodnie z art. 9 ust. 1 lit. a) i art. 9 ust. 2, jak również, w przypadku zmiany trasy, gdy racjonalnie spodziewany czas startu nowego lotu ma nastąpić co najmniej jeden dzień po planowym starcie odwołanego lotu, pomoc określoną w art. 9 ust. 1 lit. b) i c);
 3. mają prawo do odszkodowania od obsługującego przewoźnika lotniczego, zgodnie z art. 7, chyba że:
 - i) zostali poinformowani o odwołaniu co najmniej dwa tygodnie przed planowym czasem odlotu; lub
 - ii) zostali poinformowani o odwołaniu w okresie od dwóch tygodni do siedmiu dni przed planowym czasem odlotu i zaoferowano im zmianę planu podróży, umożliwiającą im wylot najpóźniej dwie godziny przed planowym czasem odlotu i dotarcie do ich miejsca docelowego najwyżej cztery godziny po planowym czasie przylotu; lub
- (...) zostali poinformowani o odwołaniu w okresie krótszym niż siedem dni przed planowym czasem odlotu i zaoferowano im zmianę planu podróży, umożliwiającą im wylot nie więcej niż godzinę przed planowym czasem odlotu i dotarcie do ich miejsca docelowego najwyżej dwie godziny po planowym czasie przylotu.

Stosownie zaś do art. 7 ust. 1 rozporządzenia: „W przypadku odwołania do niniejszego artykułu, pasażerowie otrzymują odszkodowanie w wysokości: a) 250 EUR dla wszystkich lotów o długości do 1.500 kilometrów; b) 400 EUR dla wszystkich lotów wewnątrzspółnotowych dłuższych niż 1 500 kilometrów i wszystkich innych lotów o długości od 1 500 do 3 500 kilometrów; c) 600 EUR dla wszystkich innych lotów. Przy określeniu odległości, podstawą jest ostatni

cel lotu, do którego przybycie pasażera nastąpi po czasie planowanego przylotu na skutek opóźnienia spowodowanego odmową przyjęcia na pokład lub odwołaniem lotu.

Zgodnie z treścią art. 2g powołanego Rozporządzenia WE nr 261/2004, "rezerwacja" oznacza fakt posiadania przez pasażera biletu lub innego dowodu potwierdzającego, że rezerwacja została przyjęta i zarejestrowana przez przewoźnika lotniczego lub organizatora wycieczek. Stosownie do art. 3 ust. 2 a) cytowanego Rozporządzenia, ust. 1 stosuje się pod warunkiem, że pasażerowie posiadają potwierdzoną rezerwację na dany lot oraz, z wyjątkiem przypadku odwołania, o którym mowa w art. 5, stawia się na odprawę pasażerów, # zgodnie z wymogami i w czasie określonym uprzednio na piśmie (w tym poprzez środki elektroniczne) przez przewoźnika lotniczego, organizatora wycieczek lub autoryzowane biura podróży, lub, jeżeli czas nie został określony, # nie później niż 45 minut przed ogłoszoną godziną odlotu.

Na gruncie niniejszej sprawy poza sporem pozostawało, że powodowie A. S. i A. V. w dniu 21 sierpnia 2015 r. zgłosili się do odprawy pasażerów na rejs K. – H. nr (...)08 (...) na lotnisko w K.. Pasażerowie posiadali ważne przez co najmniej 6 miesięcy biometryczne paszporty oraz wize uprawniające do wyjazdu na terytorium państw strefy S., a także wykupione wycieczki turystyczne w Biurze (...) obejmujące zakwaterowanie powodów od dnia 21 sierpnia 2015 r. do dnia 28 sierpnia 2015 r., wraz z przelotem i żywnością all inclusive. Powodowie nie zostali wpuszczeni na pokład samolotu z uwagi na brak wize uprawniającej do wjazdu na terytorium Arabskiej Republiki Egiptu. Niesporne było także, że odległość liczona metodą po ortodromie pomiędzy lotniskiem w K., a lotniskiem w H. (Egipt) wynosi ponad 1 500 kilometrów. Jak wynika ze zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego w szczególności z informacji uzyskanej z Ambasady Arabskiej Republiki Egiptu, obywatele Białorusi mają obowiązek uzyskania wiz wjazdowych wydawanych przez Ambasady i Konsulaty Arabskiej Republiki Egiptu z wyjątkiem przypadku dotyczącego turystyki. Niewątpliwie wyjazd powodów miał charakter turystyczny. Wobec tego powodowie w oparciu o posiadane dokumenty powinni byli zostać wpuszczeni na pokład samolotu, w celu odbycia podróży z K. do H. i następnie otrzymania wize już po przekroczeniu terytorium Egiptu. Taka sytuacja też miała miejsce w dniu następnym tj. 22 sierpnia 2015 r. kiedy to powodowie w oparciu o inną umowę o świadczenie usług turystycznych wylecieli z W. do H., gdzie na miejscu otrzymali wizę uprawniającą do pobytu na terytorium Egiptu. Nadto jak wynika z zeznań świadka A. K., będącej pracownikiem biura podróży nigdy wcześniej nie zdarzyła się sytuacja by obywatel Republiki Białorusi, nie został wpuszczony na pokład samolotu do Egiptu, z uwagi na brak posiadanej wize. Dodatkowo należy zauważyć, że pracownik pozwanej spółki – agenta handlingowego nie uzyskał miarodajnej informacji od Ambasady Arabskiej Republiki Egiptu w tym przedmiocie, ponieważ Ambasada wówczas była nieczynna, a oparł się na informacjach uzyskanych z systemu T..

Uwzględniając przedstawioną argumentację, stwierdzić należało, że powodom A. S. i A. V. przysługiwało zryczałtowane odszkodowanie z tytułu odmowy przyjęcia na pokład samolotu, stosownie do art. 7 ust. 1 lit b Rozporządzenia (WE) nr 261/2004 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 11 lutego 2004 r. w objętej pozwem, a niekwestionowanej, wysokości po 1.763,12 zł (odpowiadającej kwocie 400 euro wg. średniego kursu NBP tej waluty na dzień 04 lutego 2016 r. tj. 4, (...)). Podkreślenia wymaga tu jedynie, że pozwany (...) sp. z o. o. z siedzibą w W. nie kwestionował żądania w zakresie wyrażenia go w walucie polskiej. W tej sytuacji jego uwzględnieniu nie stał na przeszkodzie art. 358 par. 1 i 2 k.c., w świetle którego prawo wyboru waluty, przysługuje co do zasady wyłącznie dłużnikowi zarówno w sytuacji, gdy dłużnik spełnia świadczenie w terminie, jak i w sytuacji gdy pozostaje w zwykłym opóźnieniu lub zwłoce (zob. wyrok Sądu Apelacyjnego z dnia 3 marca 2014 r., I ACa 1142/13, Lex nr 1441383). Równocześnie zaznaczyć należy jednak również, że nic nie stoi na przeszkodzie aby wskazana zasada uległa modyfikacji, w drodze zgodnego porozumienia stron w tym zakresie, w tym poprzez oświadczenia woli wyrażone w sposób konkludentny. Podzielić należy w pełni zapatrywanie w myśl którego, spełnienie świadczenia wyrażonego w walucie obcej przez zapłatę w pieniądzu polskim jest dopuszczalne, o ile strony wyraziły na to zgodę, modyfikując choćby przez czynności konkludentne, treść łączącego ich zobowiązania, zaś w razie procesu sądowego, jeśli dłużnik uznał powództwo wywiedzione w złotych polskich (zob. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 16 września 2011 r., IV CSK 75/11, Lex 1108556 i tam cyt. orzecznictwo). Trzeba tu zauważyć, że wskazany pogląd o charakterze ogólnym, znajduje dodatkowe wsparcie, na gruncie unormowań zawartych w Rozporządzeniu nr 261/2004. Przewidziano w nim mianowicie –art. 7 ust. 3 Rozporządzenia- dopuszczalność wypłaty odszkodowania (tu gdy zgodę wyrazi również

pasażer), nie tyle nawet w innej walucie, ale w formie świadczeń niepieniężnych tj. bonów pieniężnych i/lub w formie innych usług. Nie może budzić w ocenie Sądu wątpliwości, że tak szeroko zakreślony przez ustawodawcę zakres dopuszczalnych sposobów spełnienia świadczenia przewidzianego w art. 7 ust. 1 Rozporządzenia nr 261/2004 wyraża wolę normodawcy, aby następowało to w sposób jak najbardziej elastyczny, stosownie do zgodnej woli stron w tym zakresie. Jak zaznaczono, jej wyrażenie może nastąpić także w sposób konkludentny, a odmiennie jest wyłącznie w sytuacji gdy powołany akt prawny tak stanowi (jak to ma miejsce tylko w przypadku powołanych świadczeń rzeczowych - art. 7 ust. 3 Rozporządzenia nr 261/2004, przewidujący pisemną zgodę pasażera). Podkreślenia wymaga, że powyższe uwagi, dotyczą także kursu, który uwzględniono przy ustalaniu jego wysokości, wykluczający jakkolwiek dowolność w tym zakresie. Bowiem kurs został przyjęty z dnia wytoczenia powództwa tj. 04 lutego 2016 r.

Uzasadnione było również, żądanie w zakresie odsetek za opóźnienie w spełnieniu wskazanego świadczenia. W myśl art. 481 § 1 k.c. jeżeli dłużnik opóźnia się ze spełnieniem świadczenia pieniężnego, wierzyciel może żądać odsetek za czas opóźnienia, chociażby nie poniósł żadnej szkody i chociażby opóźnienie było następstwem okoliczności, za które dłużnik odpowiedzialności nie ponosi, w myśl zaś par. 2 zd. 1 powołanego uregulowania – w brzmieniu nadanym ustawą z dnia 9 października 2015 roku, o zmianie ustawy o terminach zapłaty w transakcjach handlowych, ustawy - Kodeks cywilny oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. z 2015 roku, poz. 1830) - jeżeli stopa odsetek za opóźnienie nie była oznaczona, należą się odsetki ustawowe za opóźnienie w wysokości równej sumie stopy referencyjnej Narodowego Banku Polskiego i 5,5 punktów procentowych, przy czym w myśl art. 56 cytowanej ustawy, do odsetek należnych za okres kończący się przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy- tj. 1 stycznia 2016 r. w myśl art. 57 cytowanej ustawy - stosuje się przepisy dotychczasowe.

W ocenie Sądu nie budzi wątpliwości, że obowiązek zapłaty analizowanego odszkodowania ma charakter bezterminowy. W szczególności terminu takiego nie określa art. 7 ust. 1 Rozporządzenia nr 261/2004, który statuuje jedynie obowiązek wypłaty odszkodowania, w tym jego wysokość, nie precyzuje natomiast w jakim czasie winno to nastąpić. W konsekwencji odwołać należało się tu, do dyspozycji art. 455 k.c., który określa termin spełnienia świadczenia jako "niezwłoczny" po wezwaniu przez wierzyciela. Wobec tego należało zasądzić odsetki od dnia modyfikacji powództwa, dokonanego w piśmie procesowym z dnia 13 maja 2016 r. do dnia zapłaty, bowiem wtedy niewątpliwie nastąpiła konkretyzacja roszczenia oraz właściwe wezwanie do zapłaty, a w pozostałym zakresie roszczenia powodów podlegały oddaleniu.

Natomiast nie zasługiwało na uwzględnienie, żądanie powodów A. S. i A. V. w zakresie żądania zapłaty pozostałych kwot tj. po 5 289,88 zł. Roszczenia te dotyczyły odszkodowania za odmowę wpuszczenia na pokład samolotu członków rodzin powodów: V. K., H. S., M. K., K. V., P. V. i A. V.. Powodowie dochodzili tych roszczeń w oparciu o pełnomocnictwa otrzymane od tych osób, niemniej jednak osoby te nie występowały w sprawie w charakterze powodów. Przy czym zaznaczyć w tym miejscu należy, że odszkodowanie na podstawie Rozporządzenia nr 261/2004 z tytułu odmowy wpuszczenia pasażera na pokład, przysługuje jedynie konkretnemu pasażerowi, który nie został wpuszczony na pokład samolotu. Brak jest w tym przypadku uprawnienia do dochodzenia tych wierzytelności przez osoby trzecie, nawet będące członkami rodzin tych pasażerów. Nadto powodowie nie przedstawili żadnych dowodów świadczących o tym, że przeszły na nich wierzytelności pozostałych pasażerów, np. w drodze umowy cesji.

Z tych przyczyn powodowie A. S. oraz A. V. nie posiadali legitymacji czynnej do dochodzenia od pozwanego przewoźnika roszczeń z tytułu odszkodowania przysługującego pozostałym pasażerom, będących członkami ich rodzin, co skutkowało oddaleniem powództwa w tym zakresie.

Odnosząc się do zarzutu podniesionego przez stronę pozwaną odnośnie braku zdolności sądowej powoda U. Przedsiębiorstwo (...) z siedzibą B. na terytorium Białorusi, to okazał się on niezasadny.

Zgodnie z treścią art. 64 § 1 k.c., każda osoba fizyczna i prawna ma zdolność występowania w procesie jako strona (zdolność sądowa). Zdolność sądową mają także jednostki organizacyjne niebędące osobami prawnymi, którym ustawa przyznaje zdolność prawną (§ 11). Artykuł 64 ma także zastosowanie do oceny zdolności sądowej obywateli państw obcych, zagranicznych osób prawnych oraz bezpaństwowców (art. 1117).

W niniejszej sprawie U. Przedsiębiorstwo (...) z siedzibą B. na terytorium Białorusi wpisane jest do Jednolitego Państwowego Rejestru Osób Prawnych i (...) Indywidualnych o państwowej rejestracji pod nr (...). Z tych przyczyn należało uznać, że podmiot ten ma zdolność sądową do występowania w procesie w charakterze strony.

Przechodząc do rozważań prawnych dotyczących żądania zasądzenia od pozwanych solidarnie na rzecz powoda U. Przedsiębiorstwo (...) z siedzibą B. na terytorium Białorusi kwoty 12 956 zł, wskazać należy, że żądanie to nie zasługiwało na uwzględnienie.

W pierwszej kolejności należało się odnieść do braku solidarności w stosunku do pozwanych (...) spółki z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w W. (agenta handlingowego) oraz (...) spółki z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w W. (przewoźnika lotniczego), która uniemożliwiała uwzględnienia żądania powoda w tym kształcie.

Źródłem solidarności zgodnie z art. 369 k.c., może być jedynie ustawa lub czynność prawna. Solidarność zarówno bierna, jak i czynna może wynikać wyłącznie z ustawy albo z czynności prawnej. Oznacza to, że solidarności nie można domniemywać z faktu występowania po stronie wierzycielskiej lub dłużniczej kilku podmiotów.

Przyjęcie konstrukcji solidarności (zarówno biernej, jak i czynnej) uwarunkowane jest istnieniem podstawy prawnej w tym względzie. Jeżeli podstawa ta istnieje, przypisanie zobowiązaniu charakteru solidarnego następuje niezależnie od innych okoliczności, w szczególności od cech, jakie wykazuje dane zobowiązanie, czy też od rodzaju świadczenia będącego przedmiotem danego zobowiązania. Solidarność stanowi bowiem konstrukcję normatywną, zaś w świetle przepisu art. 369 k.c. źródła solidarności ujmowane są w sposób formalny i mogą nimi być jedynie ustawa lub czynność prawna (zob. wyrok Sądu Apelacyjnego w Łodzi z dnia 10 września 2015 r., I ACa 329/15, LEX nr 1808674).

W realiach niniejszej sprawy brak jest podstaw do uznania, aby pomiędzy pozwanymi zachodziła solidarność bierna, ponieważ nie wynika ona z ustawy ani z czynności prawnej, gdyż ani w przepisach kodeksu cywilnego dotyczących umowy przewozu nie zastrzeżono solidarności przewoźnika lotniczego oraz agenta handlingowego, a także nie łączyły wymienionych podmiotów jakiegokolwiek stosunek umowny, w którym zawierałoby się takie zastrzeżenie.

Nadto roszczenie powoda nie zostało wykazane. Powód U. Przedsiębiorstwo (...) z siedzibą B. na terytorium Białorusi dochodził od pozwanych solidarnie zapłaty kwoty 12 956 zł, tytułem odszkodowania za wyrządzoną szkodę majątkową w postaci pokrycia przez powoda kosztów opłaconej i nieudanej wycieczki pasażerów, obejmującej oprócz przelotu, zakwaterowanie i wyżywienie oraz inne usługi w wysokości 12 568 zł oraz zwrotu kosztów zakwaterowania w hotelu z powodu wystąpienia konieczności pobytu pasażerów przez jedną noc w W. w wysokości 98,04 USD tj. kwotę 388 zł wraz z ustawowymi odsetkami od dnia 21 sierpnia 2015r. do dnia zapłaty.

Zgodnie z art. 361 § 1 k.c. zobowiązany do odszkodowania ponosi odpowiedzialność tylko za normalne następstwa działania lub zaniechania, z którego szkoda wynikła. W myśl przepisu art. 361 § 2 k.c. naprawienie szkody obejmuje - w granicach normalnego związku przyczynowego - straty, które poszkodowany poniósł oraz korzyści, które mógłby osiągnąć gdyby mu szkody nie wyrządzono. Uszczerbek majątkowy może więc mieć dwojaki charakter. Może mieć postać straty rzeczywistej (damnum emergens) powodującej zmniejszenie majątku poszkodowanego oraz postać utraconych korzyści (lucrum cessans), polegającą przy tym na niepowiększeniu się czynnych pozycji majątku poszkodowanego, które pojawiłyby się w tym majątku, gdyby nie zdarzenie wyrządzające szkodę. Szkoda związana z utraconymi korzyściami, w tym utraconym zarobkiem, ma zawsze charakter hipotetyczny, a więc musi być wykazana przez poszkodowanego z tak dużym prawdopodobieństwem, że w świetle doświadczenia życiowego uzasadnia przyjęcie, iż utrata spodziewanych korzyści rzeczywiście nastąpiła (zob. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 3 października 1979 r., II CR 304/79, OSNC 1980/9/164). Ocena wartości utraconych korzyści jako szkody wyrządzonej czynem niedozwolonym powinna być przy tym zrelatywizowana do możliwości zarobkowych zindywidualizowanego poszkodowanego (J. Jastrzębski, Glosa do wyroku Sądu Najwyższego z dnia 11 października 2001 r., II CKN 578/99, „Przegląd Prawa Handlowego” 2003, nr 4, s. 50), dlatego też istotne znaczenie ma w tym zakresie zbadanie zachowania poszkodowanego tak przed, jak i po nastąpieniu zdarzenia szkodzącego (K. Pietrzykowski, Kodeks cywilny. Komentarz, tom I, Warszawa 2002).

Na kanwie niniejszej sprawy powoda U. Przedsiębiorstwo (...) z siedzibą B. na terytorium Białorusi nie łączył z pozwanymi jakikolwiek stosunek zobowiązaniowy. Powód wywodził swe roszczenia względem pozwanych z tytułu zwrotu pasażerom kosztów opłaconej i nieudanej wycieczki oraz kosztów zakwaterowania powodów. Przy czym powód nie przedstawił miarodajnych dowodów dla wykazania, że rzeczywiście poniósł szkodę w tej wysokości, z uwagi na faktyczne zwrócenie pasażerom tych kosztów. Na wykazanie tej okoliczności powód złożył do sprawy jedynie oświadczenia powodów A. S. i A. V., w przedmiocie pokrycia kosztów opłaconej i nieudanej wycieczki do Egiptu w dniu 21 sierpnia 2016 r. do 28 sierpnia 2016 r. w kwotach po 6 284 zł oraz kosztów zakwaterowania w hotelu przez U. Przedsiębiorstwo (...) z siedzibą w B. na terytorium Białorusi. Oświadczenia ta będące dokumentami prywatnymi w rozumieniu przepisu art. 245 k.p.c., stanowią jedynie dowód tego, że osoby, które je podpisały, złożyły oświadczenia zawarte w dokumentach. Nie jest to wystarczający dowód w sytuacji zakwestionowania tego roszczenia zarówno co do zasady jak i wysokości przez stronę pozwaną. Nadto w przedmiotowych oświadczeniach wskazany jest inny termin wycieczki turystycznej, niż objęty żądaniem tj. od dnia 21 sierpnia 2016 r. do 28 sierpnia 2016 r., podczas gdy wycieczka zrealizowana miała być w terminie od 21 sierpnia 2015 r. do 28 sierpnia 2015 r., co sprawa, że dowód ten nie był wiarygodny w sprawie. W celu wykazania roszczenia powód powinien był przedstawić choćby potwierdzenie przelewu dochodzonej kwoty na rzecz pozostałych powodów lub pokwitowanie przyjęcia sumy pieniężnej w tej wysokości, lub zgłosić dowód z przesłuchania powodów na tę okoliczność, czego nie uczynił. Z tych przyczyn powództwo podlegało oddaleniu w całości.

Powodowie A. S. oraz A. V. domagali się także zasądzenia na ich rzecz od pozwanego (...) sp. z o. o. z siedzibą w W. kwot po 5 000 zł tytułem zadośćuczynienia za wyrządzenie szkody niemajątkowej w postaci zmarnowanego urlopu, dokonanej poprzez nieprawidłowe działanie pracowników pozwanego.

Tak sprecyzowane żądanie znajduje oparcie w przepisach art. 11 a ustawy o usługach turystycznych, w myśl którego organizator turystyki odpowiada za niewykonanie lub nienależyte wykonanie umowy o świadczenie usług turystycznych, chyba że niewykonanie lub nienależyte wykonanie jest spowodowane wyłącznie działaniem lub zaniechaniem klienta, działaniem lub zaniechaniem osób trzecich, nieuczestniczących w wykonywaniu usług przewidzianych w umowie, jeżeli tych działań lub zaniechań nie można było przewidzieć ani uniknąć, albo siłą wyższą. Niezależnie od powyższego ogólną podstawą do domagania się przez uczestnika imprezy turystycznej odszkodowania za nienależyte wykonanie zobowiązania stanowi art. 471 k.c.

Powodowie byli klientami w rozumieniu przepisu art. 3 pkt 11 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. o usługach turystycznych (Dz.U. z 2004 r., Nr 223, poz 2268 z późn. zm.). Zgodnie z przywołanym przepisem klientem jest osoba, która zamierza zawrzeć lub zawarła umowę o świadczenie usług turystycznych na swoją rzecz lub na rzecz innej osoby, a zawarcie tej umowy nie stanowi przedmiotu jej działalności gospodarczej, jak i osobę, na rzecz której umowa została zawarta, a także osobę, której przekazano prawo do korzystania z usług turystycznych objętych uprzednio zawartą umową.

Odpowiedzialność odszkodowawcza organizatora imprezy turystycznej powstaje w razie łącznego spełnienia trzech przesłanek: niewykonania lub nienależytego wykonania umowy o imprezę turystyczną, powstania szkody oraz adekwatnego związku przyczynowego między tym zdarzeniem a szkodą. Odpowiedzialność touroperatora opiera się na zasadzie ryzyka. Jeśli organizator chce uwolnić się od odpowiedzialności za niewykonanie lub nienależyte wykonanie zobowiązania powstałego w wyniku zawarcia umowy o świadczenie usług turystycznych, musi wykazać okoliczności zwalniające go z odpowiedzialności wymienione w cytowanym na wstępie przepisie art. 11a ust. 1 ustawy o usługach turystycznych.

Przez szkodę należy w szczególności rozumieć nieotrzymanie niektórych świadczeń gwarantowanych w umowie, bądź otrzymanie niektórych świadczeń niższej jakości. Szkada obejmuje zarówno poniesione straty, jak i utracone korzyści.

Wskazać należy, że w świetle aktualnych poglądów doktryny i orzecznictwa, zarówno krajowego jak i europejskiego, możliwość zasądzenia zadośćuczynienia za szkodę niematerialną w postaci zmarnowanego urlopu nie budzi wątpliwości. Za niematerialnym charakterem szkody w postaci „zmarnowanego urlopu” przemawia fakt, że w majątku

poszkodowanego nie dochodzi z tego tytułu do jakiegokolwiek uszczerbku, a przyjemność oczekiwana w związku z podróżą (urlopem), a nieuzyskana w wyniku niewykonania lub nienależytego wykonania zawartej umowy, pozostaje wyłącznie w sferze wrażeń i uczuć, jest więc zjawiskiem czysto psychicznym, pozbawionym elementu majątkowego lub komercyjnego (por. uchwała SN z dnia 19 listopada 2010 r., III CZP 79/10, wyrok ETS z dnia 12 marca 2002 r. w sprawie C-168/00 S. L. przeciwko TUI Deutschland GmbH (...). KG).

Przy określaniu wysokości należnego zadośćuczynienia za zmarnowany urlop powinno się zatem brać pod uwagę rozmiar dyskomfortu powodów, wywołanego nienależytym wykonaniem zobowiązania przez pozwaną. Tak rozumiana szkoda będzie się przejawiać się w zawiedzionych nadziejach co do spodziewanych, przyjemnych przeżyć, utracie możliwości zrelaksowania się w czasie urlopu, będącego stosunkowo krótką przerwą w aktywności zawodowej, konieczności zajmowania się w to miejsce sprawami niezwiązanymi z wypoczynkiem, a wynikającymi z konieczności reklamowania warunków pobytu (por. wyrok SO w Lublinie z dnia 14 kwietnia 2011r. II Ca 122/11).

W tym miejscu wskazać należy, że o istnieniu czy też braku legitymacji procesowej decyduje prawo materialne związane z konkretną sytuacją będącą przedmiotem sporu pomiędzy stronami. Strona ma legitymację procesową wówczas, gdy na podstawie przepisów prawa materialnego jest uprawniona do występowania w określonym procesie cywilnym w charakterze powoda lub pozwanego, to jest gdy z wiążącego strony procesu stosunku prawnego wynika zarówno uprawnienie powoda do zgłoszenia konkretnego żądania, jak również obowiązek pozwanego do jego spełnienia. Legitymacja procesowa stanowi przesłankę materialno prawną, Sąd dokonuje oceny jej istnienia w chwili orzekania co do istoty sprawy (wyrokowania), a brak legitymacji procesowej - czynnej bądź biernej - prowadzi oddalenia powództwa. Przy czym Sąd zobowiązany jest z urzędu badać legitymację stron do występowania w procesie, na każdym etapie postępowania.

Przepis art. 11a ust. 1 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. o usługach turystycznych (jedn. tekst: Dz.U. z 2004 r. Nr 223, poz. 2268 ze zm.) może być podstawą odpowiedzialności organizatora turystyki za szkodę niemajątkową klienta w postaci tzw. zmarnowanego urlopu (zob. Uchwałę Sądu Najwyższego z 19 listopada 2010 r., sygn. III CZP 79/10).

Pozwany (...) sp. z o. o. z siedzibą w W. jest agentem handlingowym, który odpowiada jedynie za dostarczenie pasażerów na dany rejs. Niewątpliwie nie jest organizatorem wycieczki turystycznej.

Z powyższych ustaleń jednoznacznie wynika, że pozwany nie był legitymowany biernie do wytoczenia przeciwko niemu powództwa tej treści.

Należało również przeanalizować pierwotnie zgłoszone żądanie przez powodów A. S. oraz A. V., dotyczące zasądzenia od pozwanego (...) sp. z o. o. kwot po 5 000 zł, tytułem zadośćuczynienia za wyrządzenie szkody niemajątkowej w postaci zmarnowanego urlopu, na podstawie przepisów o zadośćuczynieniu za naruszenie dóbr osobistych.

Zgodnie z treścią art. 23 k.c. dobra osobiste człowieka, jak w szczególności zdrowie, wolność, cześć, swoboda sumienia, nazwisko lub pseudonim, wizerunek, tajemnica korespondencji, nietykalność mieszkania, twórczość naukowa, artystyczna, wynalazcza i racjonalizatorska, pozostają pod ochroną prawa cywilnego niezależnie od ochrony przewidzianej w innych przepisach.

Przedmiotem prawa podmiotowego chroniącego dobra osobiste są tylko zachowania - dozwolone lub indyferentne - podmiotu uprawnionego, a po stronie innych osób występuje "symetrycznie" obowiązek zaniechania zachowań, stanowiących ingerencję w sferę dóbr osobistych tego podmiotu, czego w drodze roszczenia może domagać się uprawniony (wyrok Sądu Apelacyjnego w Katowicach z dnia 23 sierpnia 2013 r., I ACa 148/13). Naruszenie przez organizatora podróży prawa turysty do udanego urlopu jest naruszeniem jego dóbr osobistych, zaś otwarty katalog dóbr osobistych wskazany przykładowo w art. 23 k.c. został w orzecznictwie poszerzony o prawo do wypoczynku (zob. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 24 marca 2011 r. o sygn. akt I CSK 372/10).

Art. 24 § 1 zdanie 3 k.c. przewiduje, że ten czyje dobro osobiste zostało naruszone może żądać zadośćuczynienia pieniężnego lub zapłaty odpowiedniej sumy pieniężnej na cel społeczny.

Do powstania roszczeń określonych w art. 24 § 1 k.c. niezbędne jest ustalenie dobra osobistego podlegającego ochronie, o którym mowa w art. 23 k.c., jego naruszenia i bezprawność działania sprawcy. Obowiązujące prawo nie chroni bowiem przed każdym, jakimkolwiek naruszeniem dóbr osobistych (wyrok Sądu Apelacyjnego w Łodzi z dnia 3 grudnia 2013 r., I ACa 642/13, LEX nr 1409190). Przepis art. 24 § 1 k.c. przewiduje ochronę prawną dla osób, których dobro osobiste zostało zagrożone lub naruszone cudzym działaniem, chyba że działanie to nie jest bezprawne. Z przepisu tego wynika, że aby uzyskać ochronę należy wykazać, że doszło do naruszenia lub zagrożenia konkretnego dobra osobistego. Jeżeli powód wykaże tę okoliczność, to wówczas pozwany może uwolnić się od odpowiedzialności, jeżeli udowodni, że jego działanie nie było bezprawne (wyrok Sądu Apelacyjnego w Lublinie z dnia 31 lipca 2013 r., I ACa 243/13, LEX nr 1353790).

Z kolei art. 448 k.c. stanowi, że w razie naruszenia dobra osobistego sąd może przyznać temu, czyje dobro osobiste zostało naruszone, odpowiednią sumę tytułem zadośćuczynienia pieniężnego za doznaną krzywdę lub na jego żądanie zasądzić odpowiednią sumę pieniężną na wskazany przez niego cel społeczny, niezależnie od innych środków potrzebnych do usunięcia skutków naruszenia. Jak trafnie wskazywał Sąd Apelacyjny w Warszawie w sprawie I ACa 110/06 (wyrok z dn. 24.07.2008 r., OSAW 2008/4/110) w przypadku naruszenia dóbr osobistych bezprawnym działaniem sprawcy pokrzywdzonemu przede wszystkim przysługują środki o charakterze niemajątkowym przewidziane w art. 24 k.c., a w wypadku gdy działanie naruszydźcy jest także zawinione, środki o charakterze majątkowym, o których stanowi art. 448 k.c. Warto zwrócić uwagę, że obydwa roszczenia mają charakter samodzielny i pokrzywdzonemu przysługuje prawo ich wyboru, lecz sądowi pozostawiona jest ocena celowości przyznania ochrony w żądanej formie, jej adekwatności w stosunku do rodzaju naruszonego dobra, a przede wszystkim rozmiaru doznanego krzywdy. Przy żądaniu przyznania odpowiedniej sumy tytułem zadośćuczynienia na rzecz pokrzywdzonego podstawowym kryterium oceny sądu winien być rozmiar ujemnych następstw w sferze psychicznej pokrzywdzonego, bowiem celem przyznania ochrony w formie majątkowej jest zrekompensowanie i złagodzenie doznanego krzywdy moralnej. Z tych też względów sąd jest zobowiązany ustalić zakres cierpienia pokrzywdzonego, a przy ocenie tej przesłanki nie może abstrahować od wszystkich okoliczności towarzyszących powstaniu krzywdy. Znikomość ujemnych następstw może być podstawą oddalenia powództwa o przyznanie zadośćuczynienia na rzecz pokrzywdzonego.

W piśmiennictwie wskazuje się na istnienie aż czterech stanowisk co do postaci naruszenia dobra osobistego: naruszenie chronionego dobra osobistego, naruszenie dobra osobistego musi być bezprawne i rodzić równocześnie odpowiedzialność na podstawie art. 23 i art. 24 k.c., naruszenie dobra osobistego musi być kwalifikowane jako czyn niedozwolony, naruszenie dobra osobistego musi być kwalifikowane jako czyn niedozwolony, lecz dodatkowo musi być zawinione. W judykaturze i piśmiennictwie przeważa stanowisko, że przesłanką przyznania świadczeń przewidzianych w art. 448 k.c. (obu roszczeń objętych jego treścią) jest wina sprawcy naruszenia dobra osobistego – zarówno umyślna, jak i nieumyślna, w tym nawet culpa levissima, czyli podstawą tej odpowiedzialności jest nie tylko bezprawne, ale także zawinione działanie sprawcy naruszenia dobra osobistego (A. Rzetecka- Gil, Komentarz do art. 448 k.c. LEX el., 2011 nr 159755).

Przechodząc na grunt niniejszej sprawy w pierwszej kolejności należało zatem ustalić, czy i jakie dobra osobiste powodów zostały naruszone przez pozwanego. Powodowie podnosili, że pozwany doprowadził do naruszenia ich dóbr osobistych, poprzez odmowę wpuszczenia powodów wraz z ich rodzinami w dniu 21 sierpnia 2015 r. na pokład samolotu, na trasie z K. do H. (Egipt).

W ocenie Sądu zarzuty podniesione przez powodów nie zasługują na uwzględnienie. Analizując niniejszą sytuację należy zauważyć, że powodowie przede wszystkim nie wykazali, że ich dobra osobiste zostały naruszone oraz przesłanek warunkujących odpowiedzialność pozwanego. Powodowie nie przedstawili żadnych dowodów dla wykazania krzywdy doznanego na skutek działań pozwanego. Podkreślenia wymaga, że Sąd w niniejszym postępowaniu dwukrotnie zobowiązał pełnomocnika powodów do sprecyzowania tezy dowodowej o dopuszczenie dowodu z przesłuchania stron, w zakresie umożliwiającym wydanie postanowienia dowodowego spełniającego wymagania określone w art. 236 k.p.c., w terminie 7 dni, pod rygorem oddalenia tego wniosku dowodowego.

Zobowiązanie to pomimo upływu terminu nie zostało wykonane, co uniemożliwiało przeprowadzenie tego dowodu w sprawie. Przy czym okoliczność ta możliwa była do wykazania, w zasadzie jedynie w oparciu o przesłuchanie powodów. Z tych wszystkich przyczyn pomimo tego, że powodowie faktycznie nie zostali wpuszczeni na pokład przedmiotowego samolotu i nie odbyli zaplanowanej podróży, z samego takiego faktu nie można pozwanemu przypisać odpowiedzialności.

Dlatego powództwo w tym zakresie podlegało oddaleniu jako nieudowodnione.

Orzekając o kosztach procesu, Sąd kierował się zasadą odpowiedzialności za jego wynik, wyrażoną w art. 98 § 1 i 3 k.p.c. w zw. z art. 99 k.p.c. Powód U. Przedsiębiorstwo (...) będący stroną przegrywającą sprawę, obowiązany jest zwrócić na rzecz każdego z pozwanych poniesione przez nich koszty procesu, na które złożyły się: opłaty za czynności pełnomocników procesowych, będących radcami prawnymi, ustalone na podstawie § 2 pkt 5 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych (Dz. U. z 2015 r., nr 1804, w brzmieniu pierwotnie obowiązującym) tj. w wysokości po 4 800 zł oraz opłaty skarbowe od pełnomocnictw w kwotach po 17 zł (pkt 4 sentencji wyroku).

W stosunku do powodów A. S. i A. V. oraz pozwanego (...) sp. z o. o. Sąd rozstrzygnął o kosztach procesu na zasadzie art. 100 k.p.c. Powodowie ostali się ze swymi żądaniami w 25%, a przegrali w 75%. Na łączne koszty poniesione przez powodów w sprawie złożyły się: opłata od pozwu w kwocie 1 854 zł, wynagrodzenie pełnomocnika procesowego będącego adwokatem w kwocie 2 400 zł ustalone na podstawie obowiązującego w dacie wszczęcia postępowania § 2 pkt 4 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie (Dz. U. z 2015 r., nr 1800, w brzmieniu pierwotnie obowiązującym) oraz opłata skarbowa od pełnomocnictwa w kwocie 17 zł. Na łączne koszty poniesione w sprawie przez stronę pozwaną złożyły się: wynagrodzenia pełnomocników procesowych będących radcami prawnymi w kwotach po 2 400 zł ustalone na podstawie obowiązującego w dacie wszczęcia postępowania § 2 pkt 4 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych (Dz. U. z 2015 r., nr 1804, w brzmieniu pierwotnie obowiązującym) oraz opłaty skarbowe od pełnomocnictw w kwotach po 17 zł. Po dokonaniu potrącenia przysługujących stronom wierzytelności Sąd orzekł o kosztach jak w pkt 5 i 6 wyroku, zasądając od powodów na rzecz pozwanego kwoty po 1 107,50 zł tytułem zwrotu kosztów procesu.

O kosztach procesu pomiędzy powodami A. S. i A. V. oraz pozwanym (...) sp. z o. o. Sąd orzekł na podstawie art. 98 § 1 i 3 k.p.c. w zw. z art. 99 k.p.c. Każdy z powodów jako przegrywający sprawę, obowiązany jest zwrócić na rzecz pozwanego poniesione przez niego koszty procesu, na które złożyły się: opłata za czynności pełnomocnika procesowego, będącego radcą prawnym, ustalona na podstawie § 2 pkt 3 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych (Dz. U. z 2015 r., nr 1804, w brzmieniu pierwotnie obowiązującym) tj. w wysokości po 1 200 zł oraz opłata skarbowa od pełnomocnictwa w kwocie 17 zł (pkt 7 i 8 sentencji wyroku).

Mając powyższe na uwadze, Sąd orzekł jak w wyroku.

W., dnia 21 listopada 2017 r.

SSR Dominika Podpora

Zarządzenie: odpis wyroku wraz z uzasadnieniem doręczyć pełnomocnikom: powodów oraz każdego z pozwanych.